

Euripide,
Baccanti, 170 - 247

ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ

τίς ἐν πύλαισι; Κάδμον ἐκκάλει δόμων,
Ἀγήνορος παῖδ', ὃς πόλιν Σιδωνίαν
λιπὼν ἐπύργωσ' ἄστυ Θηβαίων τόδε.
ἴτω τις, εἰσάγγελλε Τειρεσίας ὅτι
ζητεῖ νιν· οἶδε δ' αὐτὸς ὧν ἤκω πέρι
ἅ τε ξυνεθέμην πρέσβυς ὧν γεραιτέρωι,
θύρσους ἀνάπτειν καὶ νεβρῶν δορὰς ἔχειν
στεφανοῦν τε κρᾶτα κισσίνοις βλαστήμασιν.

ΚΑΔΜΟΣ

ὦ φίλταθ', ὡς σὴν γῆρυν ἠισθόμην κλυῶν
σοφὴν σοφοῦ παρ' ἀνδρός, ἐν δόμοισιν ὧν.
ἤκω δ' ἔτοιμος τήνδ' ἔχων σκευὴν θεοῦ·
δεῖ γάρ νιν ὄντα παῖδα θυγατρὸς ἐξ ἐμῆς
[Διόνυσον ὃς πέφηνεν ἀνθρώποις θεὸς]
ὅσον καθ' ἡμᾶς δυνατὸν αὔξεσθαι μέγαν.
ποῖ δεῖ χορεύειν, ποῖ καθιστάναί πόδα
καὶ κρᾶτα σείσαι πολιόν; ἐξηγοῦ σύ μοι
γέρων γέροντι, Τειρεσία· σὺ γὰρ σοφός.
ὡς οὐ κάμοιμ' ἂν οὔτε νύκτ' οὔθ' ἡμέραν
θύρσωι κροτῶν γῆν· ἐπιλελήσμεθ' ἠδέως
γέροντες ὄντες. Τε. ταῦτ' ἐμοὶ πάσχεις ἄρα·
κάγῳ γὰρ ἠβῶ κάπιχειρήσω χοροῖς.

Κα. οὐκουν ὄχοισιν εἰς ὄρος περάσομεν;

Τε. ἀλλ' οὐχ ὁμοίως ἂν ὁ θεὸς τιμὴν ἔχοι.

Κα. γέρων γέροντα παιδαγωγήσω σ' ἐγώ;

Τε. ὁ θεὸς ἀμοχθεὶ κείσε νῶιν ἠγήσεται.

Κα. μόνοι δὲ πόλεως Βακχίωι χορεύσομεν;

Τε. μόνοι γὰρ εὖ φρονοῦμεν, οἱ δ' ἄλλοι κακῶς.

Κα. μακρὸν τὸ μέλλειν· ἀλλ' ἐμῆς ἔχου χερός.

Τε. ἰδοῦ, ξύναπτε καὶ ξυνωρίζου χέρα.

[Κα. οὐ καταφρονῶ γὰρ τῶν θεῶν θνητὸς γεγώς.

Τε. οὐδὲν σοφίζόμεσθα τοῖσι δαίμοσιν.

πατρίους παραδοχάς, ἅς θ' ὀμήλικας χρόνῳ
κεκτήμεθ', οὐδεὶς αὐτὰ καταβαλεῖ λόγος,
οὐδ' εἰ δι' ἄκρων τὸ σοφὸν ἠύρηται φρενῶν.]

Κα. ἐρεῖ τις ὡς τὸ γῆρας οὐκ αἰσχύνομαι,
μέλλων χορεύειν κρᾶτα κισσώσας ἐμόν;

Τε. οὐ γὰρ διήρηχ' ὁ θεὸς οὔτε τὸν νέον
εἰ χρῆ χορεύειν οὔτε τὸν γεραίτερον,

ἀλλ' ἐξ ἀπάντων βούλεται τιμὰς ἔχειν
κοινὰς, διαριθμῶν δ' οὐδέν' αὔξεσθαι θέλει.

Κα. ἐπεὶ σὺ φέγγος, Τειρεσία, τόδ' οὐχ ὀραῖς,
ἐγὼ προφήτης σοι λόγων γενήσομαι.
Πενθεὺς πρὸς οἴκους ὄδε διὰ σπουδῆς περᾶι,
Ἐχίονος παῖς, ᾧ κράτος δίδωμι γῆς.
ὡς ἐπτόηται· τί ποτ' ἐρεῖ νεώτερον;

ΠΕΝΘΕΥΣ

ἔκδημος ὢν μὲν τῆσδ' ἐτύγχανον χθονός,
κλύω δὲ νεοχμὰ τήνδ' ἀνὰ πτόλιν κακά,
γυναῖκας ἡμῖν δώματ' ἐκλελοιπένας
πλασταῖσι βακχεῖαισιν, ἐν δὲ δασκίοις
ὄρεσι θαάζειν, τὸν νεωστὶ δαίμονα
Διόνυσον, ὅστις ἔστι, τιμώσας χοροῖς,
πλήρεις δὲ θιάσοις ἐν μέσοισιν ἰστάναι
κρατήρας, ἄλλην δ' ἄλλοσ' εἰς ἐρημίαν
πτώσσουσας εὐναῖς ἀρσένων ὑπηρετεῖν,
πρόφασιν μὲν ὡς δὴ μαινάδας θυοσκόους,
τὴν δ' Ἀφροδίτην πρόσθ' ἄγειν τοῦ Βακχίου.
ὅσας μὲν οὖν εἴληφα, δεσμίους χέρας
σώζουσι πανδήμοισι πρόσπολοι στέγαις·
ὅσαι δ' ἄπεισιν, ἐξ ὄρους θηράσομαι,
[Ἴνώ τ' Ἀγαυὴν θ', ἢ μ' ἔτι κτ' Ἐχίονι,
Ἄκταίονός τε μητέρ', Αὐτονόην λέγω,]
καὶ σφας σιδηραῖς ἀρμόσας ἐν ἄρκυσιν
πάύσω κακούργου τῆσδε βακχεῖας τάχα.
λέγουσι δ' ὡς τις εἰσελήλυθε ξένος,
γόης ἐπαιδὸς Λυδίας ἀπὸ χθονός,
ξανθοῖσι βοστρύχοισιν εὐοσμος κόμην,
οἰνωπός, ὅσσοις χάριτας Ἀφροδίτης ἔχων,
ὃς ἡμέρας τε κεῦφρόνας συγγίγνεται
τελετὰς προτείνων εὐίου νεάνισιν.
εἰ δ' αὐτὸν εἴσω τῆσδε λήψομαι χθονός,
πάύσω κτυποῦντα θύρσον ἀνασεῖοντά τε
κόμας, τράχηλον σώματος χωρὶς τεμών.
ἐκεῖνος εἶναί φησι Διόνυσον θεόν,
ἐκεῖνος ἐν μηρῶι ποτ' ἐρράφθαι Διός·
ὃς ἐκπυροῦται λαμπάσιν κεραυνίαις
σὺν μητρί, Δίους ὅτι γάμους ἐψεύσατο.
ταῦτ' οὐχὶ δεινὰ κἀγχόνης ἔστ' ἄξια,
ὑβρεις ὑβρίζειν, ὅστις ἔστιν ὁ ξένος;